

реалізації визначають зміст усіх норм трудового права як самостійної галузі права України, а також головний напрям економічної політики держави [11, с. 10].

Враховуючи вище викладене, ми можемо стверджувати, що праця характеризує прояв людської сутності, виявлення людської можливості до праці. Праця це процес реалізації природної здатності, яка дозволяє проявлятися людській особистості у створенні матеріальних та духовних цінностей. В своя чергу право на працю є носієм здатності до праці, а також являє собою можливість заробляти для себе та членів своєї сім'ї кошти для існування.

Список використаних джерел

1. В. В. Китайгородська. Поняття та зміст права людини на працю. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2019. Випуск 3(28). Том 1. С.161-165
2. Конституція України: Закон від червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр> (дата звернення: 12.03.2021).
3. Академічний тлумачний словник української мови. URL: <http://sum.in.ua/s/pravo> (дата звернення: 12.03.2021).
4. Великий енциклопедичний юридичний словник. Київ: Юридична думка, 2007. С.667, 805
5. Остапенко О.Г. Право: основні поняття. URL: <https://dl.khadi.kharkov.ua/mod/book/view.php?id=29669> (дата звернення: 12.03.2021).
6. Даль В. И. Толковый словарь великорусского языка. 1882. Т.4. С. 436-437.
7. Ситницька О. А. Право на працю: поняття та зміст. *Кримський юрид. вісник / Крим. юрид. ін-т*. Одес. держ. ун-ту внутр. справ. Сімферополь, 2011. Вип. 1 (11). Ч. 1.С. 257-264
8. Зиятдинов Р. Н. Отношение к труду как ценности: дис. ... канд. филос. наук: 09.00.11. Пермь, 2004. 146 с.
9. Болотіна Н. Б. Трудове право України. Київ: Знання, 2008. 860 с.
10. Мокрицька Н. С. Про сутність проголошеного у Конституції України права на працю. URL: <http://vuzlib.com/content/view/2451/115/> (дата звернення: 12.03.2021)
11. Процевський О. І. Чи дійсно держава не гарантує громадянам право на працю? Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди. Харків: Право, 2013. Вип. 20. С. 10-18

Никипорець І. О. здобувачка вищої освіти 4 курс, група КІР-171

Науковий керівник – **Толкач А. М.**, ст. викладач

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

СУЧАСНИЙ БАНДИТИЗМ В УКРАЇНІ: СТАН, ДЕТЕРМІНАЦІЯ, ЗАПОБІГАННЯ

Криміногенна ситуація, що склалася в Україні, перетворилася на найбільш небезпечне соціальне зло, яке створює серйозну загрозу становленню та розвитку суверенної держави. Одним з чинників, що її обумовлюють, є наявність такого негативного соціального явища, як організована злочинність в усіх формах її прояву та бандитизму зокрема. Незважаючи на стабільну тенденцію до поступового зменшення кількості кримінальних правопорушень цього виду, бандитизм залишається одним з найбільш небезпечних загально-кримінальних проявів організованої злочинності.

Згідно ст. 257 ККУ, бандитизм – це організація озброєної банди з метою нападу на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб, а також участь у такій банді або у

вчинюваному нею нападі. Оскільки, відповідно до ст. 257 КК України та до Постанови Пленуму Верховного Суду України за № 13 від 23 грудня 2005 року «Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями» банда – організована злочинна група (організована група або злочинна організація), то і розглядати таку групову форму слід у рамках співучасті [1]. Сучасний бандитизм належить до тих кримінальних правопорушень, темпи поширення яких утворюють реальну загрозу громадській безпеці. Проте варто зауважити, що не всі випадки вчинення бандитизму стають відомі правоохоронним органам, зокрема, помилки при кваліфікації діянь, схожих на бандитизм, нашоухують на думку про неповноту офіційної статистики та надають змогу аргументовано припустити, що через значну латентність рівень вчинення бандитських нападів в Україні значно вищий. Більшість науковців підтримує думку про обов'язковість диференціації кримінальної відповідальності залежно від участі кожного співучасника у вчиненому кримінальному правопорушенні [2, с. 86].

На думку науковців, доцільно доповнити ст. 257 КК України заохочувальною нормою щодо звільнення від кримінальної відповідальності особи, крім організатора банди, яка перебувала в її складі, якщо вона до повідомлення їй про підозру у вчиненні нею кримінального правопорушення добровільно повідомила правоохоронний орган про існування озброєної злочинної групи та активно сприяла її викриттю, якщо в її діях немає складу іншого кримінального правопорушення.

Майже у 60 % порушених за фактом бандитизму кримінальних справ кваліфікація змінена на розбійний напад. Засуджується лише четверта частина осіб, які вчинили кримінальні правопорушення цієї категорії. Така ситуація зумовлена багатьма чинниками, зокрема, високим рівнем суспільної небезпеки бандитизму, його поєднанням з іншими тяжкими та особливо тяжкими злочинами (вбивство, нанесення тілесних ушкоджень, розбійний напад, вимагання, захоплення заручників тощо), різноманітністю злочинних форм і проявів, складністю кваліфікації та доказування різних його аспектів. До основного безпосереднього об'єкта бандитизму відносять охоронювані законом про кримінальну відповідальність суспільні відносини які забезпечують громадський спокій, безпеку діяльності підприємств, установ, організацій та окремих осіб від насильницьких посягань такого злочинного об'єднання, яким є банда [3, с. 11].

Завдяки аналізу міжнародного досвіду запобігання бандитизму й іншій організованій злочинності правоохоронними органами виділено основні складові їхньої ефективної діяльності. Насамперед, це створення єдиного координуючого органу й формування відповідного законодавства, зокрема, у вигляді спеціального закону про боротьбу з організованою злочинністю, в якому визначають поняття організованої злочинності та бандитизму; збільшення строків досудового розслідування за окреслені діяння; усунення окремих обмежень при здійсненні слідчих дій, спрощення порядку проведення деяких негласних слідчо-розшукових дій; посилення нагляду за органами, що здійснюють боротьбу з організованою злочинністю. Доцільним є вироблення механізму оцінювання діяльності спеціальних підрозділів з боротьби з організованою злочинністю за прикладом США, де одним з критеріїв оцінювання (на рівні політичного керівництва) є кількість засуджених як керівників, так і членів злочинних організацій від відомої їхньої загальної кількості.

Прийшли до висновку, що для вдосконалення системи правоохоронних органів, що здійснюють запобігання злочинності, зокрема бандитизму, доцільно позбутися дублювання функцій і повноважень окремих правоохоронних органів, що надасть змогу оптимізувати їхні штатні та організаційні структури, а також посилити роль Ради національної безпеки й оборони України як органу, який координуватиме діяльність правоохоронних органів, відстежуватиме тенденції, ризики, визначатиме пріоритетні дослідження стосовно

запобігання та протидії організованій злочинності. Враховуючи соціально-економічну зумовленість організованої злочинності, вплинути на її стан можна шляхом підсилення соціальної орієнтації реформ, а саме: підвищенням життєвого рівня населення, скороченням розриву між заможними та бідними, забезпеченням рівного доступу кожного до занять підприємницькою діяльністю, суттєвою підтримкою малого бізнесу тощо.

Індивідуально-профілактичні засади відіграють значну роль у запобіганні бандитизму, адже чимало учасників банд до вчинення нападів уже раніше вчиняли кримінальні правопорушення й були за них засуджені, тобто їхня антисоціальна спрямованість має стійкий характер, і цілеспрямованість цих заходів має бути максимально ефективною [4, с. 158]. Способи індивідуально-профілактичної діяльності можуть бути найрізноманітнішими, зокрема постановка на облік, розробка й реалізація профілактичних заходів щодо осіб, які не мають житла, постійної роботи та джерел доходу, профілактичні бесіди, надання допомоги .

Отже, в системі організованої злочинності бандитизм посідає особливе місце. Це продиктовано не лише тим, що він є найбільш яскраво вираженим кримінальним правопорушенням корисливо-насильницького спрямування, але і його великою різноманітністю щодо власних злочинних форм та проявів, специфікою об'єкту, об'єктивної сторони та інших ознак. Головною перешкодою на шляху до ефективної боротьби з бандитськими угрупованнями є недосконалість кримінально-правової кваліфікації і регламентування відповідальності за бандитизм, що сприяє виникненню численних неточностей і помилок під час розслідування і судових слухань справ про бандитизм, затягуванню судового процесу та інших негативних наслідків. З огляду на зарубіжний досвід запобігання організованій злочинності, вважаємо за доцільне розглянути можливість впровадження в Україні заходів, спрямованих на матеріально-технічне, фінансове, кадрове забезпечення боротьби з організованою злочинністю.

Список використаних джерел

1. Кримінальний Кодекс України від 05.04.2011 № 2341-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
 2. Гаврилов Ю. Г. До проблеми визначення поняття «бандитизм». *Національний юридичний журнал: теорія і практика*. 2016. №1 (17) . С. 86-90.
 3. Яблоков Н.П. Расследование организованной преступной деятельности. М. : Юристъ, 2002. 172 с.
 4. Криміналістика. Підручник / [В. В. Пясковський, Ю. М. Черноус, А. В. Іщенко, О.О.Алексеев]. К. : Центр учбової літератури. 2015. 544 с.
-